

**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

**Факультет суспільних і прикладних наук
Кафедра управління та адміністрування**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з методичної роботи
 Ярослав ШТАНЬКО
" 30 " 08 / 2024 р.

**АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Галузь знань:	07 Управління та адміністрування
Спеціальність:	073 Менеджмент
Освітньо-професійна програма:	"Project менеджмент"
Освітній рівень:	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни:	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська

**Івано-Франківськ
2024**

РОЗРОБНИК:

доктор філософії, викладач кафедри
управління та адміністрування

Олеся ПОЛЩУК

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри управління та адміністрування
протокол №1 від 28.08.2024 р.

к.е.н., доц., завідувач кафедри
управління та адміністрування

Ірина ПОПАДИНЕЦЬ

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОПП

к.е.н., доц., завідувач кафедри
управління та адміністрування

Ірина ПОПАДИНЕЦЬ

на засіданні кафедри управління та адміністрування
протокол №1 від 28.08.2024 р.

к.е.н., доц., завідувач кафедри
управління та адміністрування

Ірина ПОПАДИНЕЦЬ

СХВАЛЕНО

на засіданні Науково-методичної ради, протокол №1 від 30.08.2024 р.

e-mail	olesia.polischuk@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	кафедра управління та адміністрування ауд. 205
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua
Сторінка курсу в СДО	<u>Аналіз господарської діяльності</u>

ВСТУП

Загальна інформація про дисципліну. Комплекс питань, пов'язаних зі здійсненням господарської діяльності підприємства, потребує досить глибоких знань теорії та практичних навичок прийняття рішень у сфері обґрунтування потреби в господарських і фінансових ресурсах, доцільного їх розміщення і використання, підвищення рівня ефективності господарювання. Суттєвою складовою набуття знань з економічно грамотного управління є аналіз господарської діяльності підприємства. За допомогою аналізу вивчаються тенденції розвитку, глибоко і системно досліджуються фактори змін результатів діяльності, узгоджуються плани й управлінські рішення, здійснюється контроль за їх виконанням, виявляються резерви підвищення ефективності виробництва і реалізації продукції (товарів), оцінюються результати діяльності підприємства, розробляється економічна стратегія його розвитку. Проведення аналізу господарської діяльності сприяє раціональному здійсненню структурної та інвестиційної політики, розвитку конкурентоспроможного ринкового середовища.

Успішне проведення аналізу значною мірою залежить від його організації, яка покликана налагодити, впорядкувати, привести в системну норму наявне інформаційно-методологічне забезпечення з'ясування змін результатів господарювання. Отже, під організацією аналізу господарської діяльності на підприємстві слід розуміти цілеспрямовану діяльність щодо упорядкування і удосконалення методики і техніки аналізу, процесів збору первинної аналітичної інформації, її обробки, узагальнення і отримання відомостей, необхідних для управління підприємством.

Цілі та завдання дисципліни. Основними завданнями аналізу господарської діяльності є:

- забезпечення ефективності аналізу, його розвиток та вдосконалення;
- раціональна організація праці виконавців аналізу;
- забезпечення ефективного використання аналітичної інформації в управлінні;
- автоматизація аналітичних робіт;
- підвищення якості аналітичної інформації;
- скорочення термінів проведення аналітичної роботи;
- раціоналізація аналітичних процесів.

Результати навчання та їх співвідношення з програмними результатами навчання. Після вивчення дисципліни студент повинен знати:

- основні категорії економічного аналізу;
- методи і методичні прийоми економічного аналізу;
- особливості методики та напрями використання видів економічного аналізу;
- організацію аналітичних досліджень та їх інформаційне забезпечення;
- методику аналізу фінансових результатів діяльності та рентабельності підприємства;
- методику аналізу фінансового стану підприємства;

методику аналізу виробництва і реалізації продукції;
методику аналізу виробничих ресурсів підприємства: трудових, матеріальних і основних засобів;
методику аналізу витрат на виробництво та собівартості продукції;
методику аналізу конкурентоспроможності підприємства;
методики аналізу зовнішньоекономічної та інвестиційної діяльності підприємства;

вміти:

виразити на основі використання системи показників стан та зміну будь-якого господарського явища чи процесу;

виявити суть науково-практичної проблеми для будь-якого об'єкту досліджень;

визначити фактори та відобразити їх вплив на результуючий показник фінансово-господарської діяльності підприємств;

вибрати найбільш ефективні методи дослідження факторного зв'язку та здійснити за ними розрахунки;

провести дослідження зміни економічних явищ та процесів на багатокритеріальній основі;

обчислити резерви покращання діяльності підприємств;

робити обґрунтовані висновки за результатами проведеного аналізу та накреслити пропозиції, спрямовані на підвищення ефективності діяльності підприємства;

оформляти аналітичні висновки;

використовувати набуті знання в управлінні господарської діяльності підприємства.

Метою вивчення дисципліни «Аналіз господарської діяльності» є оволодіння студентами теоретико-методичними та практичними навичками здійснення аналізу господарської діяльності підприємств.

Професійні компетентності, яких набувають студенти внаслідок вивчення навчальної дисципліни згідно стандарту вищої освіти за спеціальністю 073 «Менеджмент» для бакалаврського рівня вищої освіти (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПП «Project менеджмент», введеної в дію ЗВО «Університет Короля Данила» «__» _____ року).

Професійні компетентності, яких набувають студенти внаслідок вивчення навчальної дисципліни

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
ЗК3 Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу	ПРН06 Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.
ЗК8 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій	
СК2 Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.	ПРН11 Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікацій у різних сферах діяльності організації.
СК10 Здатність оцінювати виконувани роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації	
СК11 Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління	
СК12 Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.	

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	третій (III)		
Семестр	шостий (IV)		
Кількість кредитів ECTS	6		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	лекції	30 (в годинах)	(в годинах)
	семінари, практичні	30 (в годинах)	(в годинах)
Самостійна робота		120 (в годинах)	(в годинах)
Форма підсумкового контролю	Екзамен		

СТРУКТУРНО-ЛОГІСТИЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Пререквізити	Постреквізити
Економічна теорія	
Статистика	
Облік та оподаткування	
Мікроекономіка	
Економіка підприємств	
Інвестування	
Фінанси підприємств	

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекційного матеріалу

Тема 1. Аналіз господарської діяльності в системі управління підприємством (2 год)

1. *Роль аналізу господарської діяльності в системі управління підприємством.* Сутність поняття аналіз господарської діяльності. Предмет, об'єкти і суб'єкти аналізу господарської діяльності.

2. *Основні етапи становлення аналізу господарської діяльності.* Зв'язок аналізу господарської діяльності підприємства з іншими дисциплінами.

3. *Завдання та функції аналізу господарської діяльності.* Принципи проведення аналізу господарської діяльності.

Питання для самостійного вивчення: взаємозв'язок управлінських рішень та аналізу господарської діяльності. Технологія прийняття управлінських рішень за результатами аналізу господарської діяльності (1, 2, 10, 11).

Тема 2. Види аналізу господарської діяльності (2 год)

1. *Класифікація та взаємозв'язок видів аналізу господарської діяльності.* Характеристика основних видів аналізу. Попередній (перспективний, стратегічний) аналіз, особливості методики та напрями використання.

2. *Оперативний аналіз, особливості методики та завдання.* Ретроспективний аналіз, особливості методики та напрями використання.

3. *Основні напрями здійснення внутрішнього та зовнішнього аналізу, їх користувачі.* Управлінський (внутрішньогосподарський) аналіз, його зміст та значення в управлінні підприємством. Фінансовий аналіз, зміст, значення та інформаційна база.

5. *Види аналізу за об'єктами управління:* техніко-економічний, соціально-економічний, економіко-екологічний, статистико-економічний, фінансово-економічний. Функціонально-вартісний аналіз: етапи проведення та напрями використання. Маржинальний аналіз.

Питання для самостійного вивчення: порівняльний (міжгосподарський) аналіз. Комплексний, локальний, тематичний аналіз, особливості проведення та напрями використання (1, 3, 7, 8).

Тема 3. Організація аналізу господарської діяльності та його інформаційне забезпечення (2 год)

1. *Організація аналітичної роботи на підприємстві.* Основні етапи й послідовність проведення аналізу.

2. *Принципи складання програм аналізу.* Добір, перевірка й аналітична обробка інформації. Узагальнення, оцінка та письмове оформлення результатів

аналізу. Формування пропозицій за результатами аналізу та контроль за їх реалізацією.

3. *Система економічної інформації, її особливості.* Інформаційне забезпечення аналізу та його структура. Оцінка якості аналітичної інформації.

Питання для самостійного вивчення: характеристика, форми відображення та джерела формування інформації для аналізу господарської діяльності (1, 2, 7, 8).

Тема 4. Метод і методичні прийоми аналітичних досліджень (2 год)

1. *Сутність, зміст і особливості методу та методики аналізу господарської діяльності.* Використання в економічному аналізі системи показників.

2. *Основні категорії економічного аналізу: ресурси, фактори, резерви виробництва, їх класифікація.*

3. *Класифікація методичних прийомів аналітичних досліджень.* Елементарні методи та прийомів аналізу господарської діяльності. Призначення та особливості застосування методів детермінованого факторного аналізу. Математичні методи аналізу стохастичних взаємозв'язків. Характеристика евристичних способів та прийомів аналізу господарської діяльності.

Питання для самостійного вивчення: економіко-математичні методи в аналізі господарської діяльності. Особливості способів комплексної оцінки діяльності підприємства (1, 2, 4, 6, 10).

Тема 5. Аналіз фінансових результатів діяльності та рентабельності підприємства (4 год)

1. *Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу фінансових результатів діяльності та рентабельності підприємств.*

2. *Аналіз динаміки складу фінансових результатів діяльності підприємства.* Аналіз динаміки складу, структури доходів і витрат підприємства. Аналіз валового прибутку та визначення впливу факторів на його зміну.

3. *Аналіз фінансових результатів від операційної діяльності.* Аналіз беззбитковості підприємства. Аналіз фінансового результату від інших видів діяльності підприємства. Аналіз використання прибутку підприємства.

4. *Система показників рентабельності підприємства.* Факторний аналіз рентабельності реалізованої продукції. Факторний аналіз рентабельності виробничого потенціалу. Факторний аналіз рентабельності витрат. Факторний аналіз рентабельності окремих видів продукції.

Питання для самостійного вивчення: визначення резервів зростання прибутку та рентабельності підприємства (1, 2, 10).

Тема 6. Аналіз фінансового стану підприємства (2 год)

1. *Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу фінансового стану підприємства.*

2. *Аналіз складу та структури активів підприємства. Аналіз складу та структури пасивів підприємства. Аналіз фінансової стійкості підприємства. Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства.*

3. *Аналіз ділової активності підприємства. Аналіз грошових потоків підприємства. Аналіз показників рентабельності.*

4. *Узагальнення результатів аналізу й визначення шляхів поліпшення фінансового стану підприємств.*

Питання для самостійного вивчення: експрес-аналіз фінансової звітності підприємства; оцінка величини майна підприємства та джерел його утворення (1, 2, 10).

Тема 7. Аналіз виробництва та реалізації продукції (2 год)

1. *Значення, завдання, джерела інформаційного забезпечення аналізу виробництва та реалізації продукції. Оцінка попиту на продукцію та послуги.*

2. *Аналіз ринків збуту продукції. Аналіз динаміки та виконання договірних зобов'язань щодо обсягів виробництва та реалізації продукції.*

3. *Аналіз впливу факторів на зміну показників обсягу виробництва та реалізації продукції, методика їх розрахунку. Оцінка ритмічності виробництва.*

4. *Аналіз асортименту та структури випуску продукції. Аналіз якості виробленої продукції.*

Питання для самостійного вивчення: визначення резервів збільшення обсягів виробництва та реалізації продукції (2, 10) .

Тема 8. Аналіз використання трудових ресурсів підприємства (2 год)

1. *Значення, завдання та джерела інформації для аналізу використання трудових ресурсів.*

2. *Аналіз забезпечення підприємства трудовими ресурсами, оцінка динаміки їх складу та структури, вивчення руху робочої сили. Аналіз професійного складу, кваліфікаційного рівня працівників.*

3. *Аналіз використання робочого часу на підприємстві. Аналіз динаміки показників продуктивності праці. Факторний аналіз впливу зміни часткових показників, що формують продуктивність праці працюючого та її відхилення від базового показника.*

4. *Аналіз динаміки складу та структури фонду оплати праці. Визначення впливу факторів, які формують фонд оплати праці. Аналіз ефективності використання персоналу підприємства та фонду оплати праці.*

Питання для самостійного вивчення: визначення впливу факторів на середньорічну заробітну плату працівника. Визначення резервів поліпшення використання трудових ресурсів та фонду оплати праці (2, 10, 11).

Тема 9. Аналіз використання основних засобів (2 год)

1. *Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу використання основних засобів підприємства.*

2. *Аналіз динаміки складу, структури основних засобів підприємства. Аналіз технічного стану, руху основних засобів.*

3. *Аналіз використання виробничого устаткування. Аналіз ефективності використання основних засобів. Визначення резервів поліпшення використання основних засобів підприємства.*

Питання для самостійного вивчення: визначення резервів поліпшення використання основних засобів підприємства (2, 4, 8, 10).

Тема 10. Аналіз використання матеріальних ресурсів підприємства (2 год)

1. *Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу використання матеріальних ресурсів.*

2. *Аналіз забезпеченості підприємства матеріальними ресурсами. Обґрунтування потреби в матеріальних ресурсах.*

3. *Аналіз показників ефективності використання матеріальних ресурсів. Визначення резервів поліпшення використання матеріальних ресурсів.*

Питання для самостійного вивчення: визначення резервів поліпшення використання матеріальних ресурсів (2, 4, 8, 10).

Тема 11. Аналіз витрат на виробництво та собівартості продукції (4 год)

1. *Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу витрат на виробництво та собівартості продукції.*

2. *Аналіз динаміки складу та структури витрат на виробництво продукції за елементами витрат. Аналіз факторів, які викликали зміну у витратах на виробництво продукції за елементами. Аналіз витрат на 1 грн. продукції. Аналіз впливу факторів на зміну рівня витрат на 1 грн. товарної продукції.*

3. *Аналіз собівартості продукції за калькуляційними статтями витрат. Особливості аналізу прямих та непрямих витрат.*

Питання для самостійного вивчення: визначення резервів зниження собівартості продукції (2, 4, 8, 10).

Тема 12. Аналіз конкурентоспроможності підприємства (2 год)

1. *Економічний зміст поняття конкурентоспроможності підприємства та фактори її формування. Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу конкурентоспроможності підприємства.*

2. *Оцінка конкурентоспроможності продукції. Система показників аналізу конкурентоспроможності підприємства.*

3. *Оцінка можливостей підвищення конкурентоспроможності підприємства.*

Питання для самостійного вивчення: показники конкурентоспроможності: техніка розрахунку та характеристика. Аналіз конкурентних позицій підприємства (1, 4, 8, 10).

Тема 13. Аналіз зовнішньоекономічної діяльності підприємства (2 год)

1. Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу зовнішньоекономічної діяльності підприємства.

2. Аналіз динаміки та структури експортних операцій.

3. Аналіз динаміки та структури імпорتنних операцій.

4. Аналіз рівня виконання зобов'язань за експортними та імпортними операціями.

Питання для самостійного вивчення: аналіз ефективності зовнішньоекономічних операцій (1, 7, 10).

Зміст практичних занять

Тема 1. Аналіз господарської діяльності в системі управління підприємством (2 год)

1. Роль аналізу господарської діяльності в системі управління підприємством.

2. Основні етапи становлення аналізу господарської діяльності. 3. Завдання та функції аналізу господарської діяльності.

Виконання ситуаційних практичних завдань: Особливості сучасних змін економічного аналізу. Функції аналізу господарської діяльності.

Завдання для самостійної роботи:

Роль економічного аналізу в управлінні підприємством. Завдання аналізу діяльності підприємства у ринковій економіці (2, 5, 9).

Тема 2. Види аналізу господарської діяльності (2 год)

1. Класифікація та взаємозв'язок видів аналізу господарської діяльності. 2. Оперативний аналіз, особливості методики та завдання.

3. Основні напрями здійснення внутрішнього та зовнішнього аналізу, їх користувачі.

4. Види аналізу за об'єктами управління.

Завдання для самостійної роботи:

Фінансово-економічний аналіз; функціонально-вартісний аналіз, сфера застосування (2, 5).

Тема 3. Організація аналізу господарської діяльності та його інформаційне забезпечення (2 год)

1. Організація аналітичної роботи на підприємстві. Основні етапи й послідовність проведення аналізу.

2. Принципи складання програм аналізу.

3. Система економічної інформації, її особливості..

Виконання ситуаційних практичних завдань: Поєднати терміни та відповідні їм визначення.

Завдання для самостійної роботи:

Організація економічного аналізу на підприємстві: мета, завдання, технологія аналітичного процесу, побудова аналітичної роботи. Суб'єкти аналізу (2, 5).

Тема 4. Метод і методичні прийоми аналітичних досліджень (2 год)

1. *Сутність, зміст і особливості методу та методики аналізу господарської діяльності.*

2. *Основні категорії економічного аналізу: ресурси, фактори, резерви виробництва, їх класифікація.*

3. *Класифікація методичних прийомів аналітичних досліджень.*

Виконання ситуаційних практичних завдань: навести приклади використання методу сходження від абстрактного до конкретного в аналізі господарської діяльності. У вигляді схеми зобразити взаємозв'язки економічного аналізу з бухгалтерським обліком, аудитом, статистикою.

Завдання для самостійної роботи:

Класифікація показників і види їх порівнянь. Поняття факторів господарської діяльності та їх класифікація (2, 5).

Тема 5. Аналіз фінансових результатів діяльності та рентабельності підприємства (4 год)

1. *Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу фінансових результатів діяльності та рентабельності підприємств.*

2. *Аналіз динаміки складу фінансових результатів діяльності підприємства.*

3. *Аналіз фінансових результатів від операційної діяльності.*

4. *Система показників рентабельності підприємства.*

Виконання ситуаційних практичних завдань: розрахунок критичної точки обсягу виробництва продукції, за якого забезпечується беззбитковість роботи підприємства; проведення аналізу рівня та динаміки фінансових результатів за даними форми № 2.

Завдання для самостійної роботи:

Завдання, значення та інформаційне забезпечення аналізу доходів та фінансових результатів. Методика аналізу валового прибутку. Аналіз операційного та чистого прибутку підприємств. Аналіз показників рентабельності (2, 5).

Тема 6. Аналіз фінансового стану підприємства (2 год)

1. *Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу фінансового стану підприємства.*

2. *Аналіз складу та структури активів підприємства.*

3. *Аналіз ділової активності підприємства.*

4. *Узагальнення результатів аналізу й визначення шляхів поліпшення фінансового стану підприємств.*

Вирішення ситуаційних завдань: аналіз стану та структури активів підприємства, розрахувати необхідні коефіцієнти.

Завдання для самостійної роботи:

Зміст і структура методики аналізу фінансового стану підприємства та його інформаційна база. Загальна оцінка фінансового стану підприємства і його змін за звітний період.

Аналіз ефективності використання капіталу. Оцінка ефективного фінансового важеля. Аналіз і прогнозування можливого банкрутства підприємства. Особливості аналізу фінансового стану підприємства, що має ознаки неспроможності (банкрутства) (2, 5).

Тема 7. Аналіз виробництва та реалізації продукції (2 год)

1. Значення, завдання, джерела інформаційного забезпечення аналізу виробництва та реалізації продукції.

2. Аналіз ринків збуту продукції.

3. Аналіз впливу факторів на зміну показників обсягу виробництва та реалізації продукції, методика їх розрахунку.

4. Аналіз асортименту та структури випуску продукції.

Вирішення ситуаційних завдань: дати оцінку виконанню за асортиментом продукції; проаналізувати динаміку браку і оцінити розмір його впливу на обсяг виробництва; розрахувати виконання плану по ритмічності виробництва продукції та зробити висновки.

Завдання для самостійної роботи:

Охарактеризувати основні фактори впливу на якість продукції. Методика аналізу впливу основних факторів на виконання виробничої програми (2, 5, 9).

Тема 8. Аналіз використання трудових ресурсів підприємства (2 год)

1. Значення, завдання та джерела інформації для аналізу використання трудових ресурсів.

2. Аналіз забезпечення підприємства трудовими ресурсами, оцінка динаміки їх складу та структури, вивчення руху робочої сили.

3. Аналіз використання робочого часу на підприємстві.

4. Аналіз динаміки складу та структури фонду оплати праці.

Вирішення ситуаційних завдань: виконати аналіз рівня, динаміки продуктивності праці в звітному періоді.

Завдання для самостійної роботи:

Завдання, значення та інформаційне забезпечення аналізу кадрового потенціалу та використання матеріально-технічної бази підприємств. Аналіз забезпеченості підприємств трудовими ресурсами. Аналіз руху кадрового потенціалу. Аналіз продуктивності праці (2, 5).

Тема 9. Аналіз використання основних засобів (2 год)

1. Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу використання основних засобів підприємства.

2. Аналіз динаміки складу, структури основних засобів підприємства. 3. Аналіз використання виробничого устаткування.

Вирішення ситуаційних завдань: визначення показників, аналіз структури та динаміки основних засобів, показників ефективності використання

Завдання для самостійної роботи:

Аналіз стану і використання основних засобів та інших нематеріальних активів. Розкрити поняття руху основних засобів. Календарний фонд часу (2, 5).

Тема 10. Аналіз використання матеріальних ресурсів підприємства (2 год)

1. Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу використання матеріальних ресурсів.

2. Аналіз забезпеченості підприємства матеріальними ресурсами.

3. Аналіз показників ефективності використання матеріальних ресурсів.

Вирішення ситуаційних завдань: визначення результативного показника (матеріаломісткість), виявлення впливу факторів на зміну результативного показника, відповідні висновки.

Завдання для самостійної роботи:

Завдання, значення та інформаційне забезпечення аналізу запасів. Аналіз забезпеченості підприємств запасами та її впливу на зміну обсягу реалізації та наданих послуг. Аналіз оборотності запасів.

Сутність і види грошових потоків та завдання їх аналізу. Аналіз динаміки обсягу грошового потоку та його структури. Оцінка збалансованості та ефективності грошового потоку.

Аналіз стану і використання оборотних активів. Шляхи прискорення їх оборотності. Аналіз джерел формування оборотних активів. Аналітичний матричний баланс покриття активів (5, 9).

Тема 11. Аналіз витрат на виробництво та собівартості продукції (4 год)

1. Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу витрат на виробництво та собівартості продукції.

2. Аналіз динаміки складу та структури витрат на виробництво продукції за елементами витрат.

3. Аналіз собівартості продукції за калькуляційними статтями витрат.

Вирішення ситуаційних завдань: розрахунок загальної суми витрат підприємства, визначення впливу обсягу реалізації й рівнів витрат за окремими статтями на зміну суми витрат інтегральним методом, проведення аналізу впливу факторів на зміну собівартості методом ланцюгової підстановки. Зробити висновки.

Завдання для самостійної роботи:

Завдання, значення та інформаційне забезпечення аналізу витрат діяльності. Аналіз витрат діяльності за загальним обсягом. Аналіз окремих статей витрат діяльності. Факторний аналіз витрат діяльності підприємств. Резерви економії витрат (2, 5).

Тема 12. Аналіз конкурентоспроможності підприємства (2 год)

1. Економічний зміст поняття конкурентоспроможності підприємства та фактори її формування.

2. Оцінка конкурентоспроможності продукції.

3. Оцінка можливостей підвищення конкурентоспроможності підприємства.

Завдання для самостійної роботи:

Оцінка фінансової стійкості підприємства за абсолютними і відносними показниками (фінансовими коефіцієнтами). Аналіз та оцінка ліквідності і платоспроможності підприємства. Оперативний аналіз платоспроможності (2, 5, 9).

Тема 13. Аналіз зовнішньоекономічної діяльності підприємства (2 год)

1. Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу зовнішньоекономічної діяльності підприємства.

2. Аналіз динаміки та структури експортних операцій.

3. Аналіз динаміки та структури імпорتنих операцій.

4. Аналіз рівня виконання зобов'язань за експортними та імпортними операціями.

Опрацювання статті в періодичному виданні.

Завдання для самостійної роботи: аналіз впливу експорту продукції на фінансові результати підприємства (2, 10).

Зміст самостійної роботи студентів
Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни «Аналіз господарської діяльності»

Найменування видів робіт	Розподіл годин	
	денна форма	заочна форма
Самостійна робота, год, у т.ч.:	120	
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	30	
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	30	-
Підготовка звітів з практичних робіт	10	-
Підготовка до поточного контролю	30	
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	20	

ПОЛІТИКА КУРСУ

1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань здобувачів освіти, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з «Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

3) щодо відпрацювання пропущених занять

Згідно «Положення про організацію освітнього процесу» здобувач вищої освіти допускається до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні та семінарські заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

4) щодо дотримання академічної доброчесності

«Положення про академічну доброчесність» закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

«Положення про академічну доброчесність» визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#). «Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації академічних творів» містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання.

Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни «Аналіз господарської діяльності» застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця.

Програмний результат навчання	<u>Метод навчання</u>	Метод оцінювання
<p>ПРН06 Виявляти навички пошуку, збирання та налізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.</p> <p>ПРН11 Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікацій у різних сферах діяльності організації.</p>	<p><i>МН 4 – індуктивний:</i> метод навчання, що забезпечує перехід від часткового до загального, від конкретного до абстрактного (викладач подає і пояснює факти, наводить приклади, демонструє досліди, наочні посібники, підводячи до узагальнення, виведення правил, законів, нових понять – студенти засвоюють окремі факти, роблять висновки, узагальнюють навчальний матеріал)</p> <p><i>МН 9 – порівняння:</i> метод навчання, що полягає у виявленні подібності та відмінностей між предметами і явищами і передбачає такі дії: визначення об'єктів порівняння; виявлення основних ознак; зіставлення; знаходження подібності чи відмінності; знакове оформлення результатів порівняння (складання таблиці, плану, схеми чи моделі)</p> <p><i>МН 13 – репродуктивний:</i> відтворена репродукція як засіб повторення готових зразків, робота за готовими</p>	<p>– МФО 4 - поточний контроль здійснюється під час проведення практичних, лабораторних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи, який проводиться у формі:</p> <p>– МФО 5 - усний контроль усне опитування (фронтальне, індивідуальне, групове), обговорення теоретичних питань, доповіді, дискусії, дебати; експрес-опитування студентів (індивідуального чи комбінованого) на практичних заняттях, враховуючи, що рівень підготовки</p>

	<p>зразками, діяльність студентів носить алгоритмічний характер, тобто виконується за інструкціями, приписаннями, правилами в аналогічних, подібних з показаним зразком ситуаціях</p> <p><i>МН 15 - проблемно-пошуковий:</i> викладач ставить проблему, формулює пізнавальні завдання, розкриваючи систему доведень, порівнюючи погляди, різні підходи, знаходить спосіб розв'язання поставлених завдань, процес мислення поетапно направляється й контролюється науково-педагогічним працівником або самими студентами на основі роботи над навчальними посібниками та електронними інформаційними ресурсами.</p> <p><i>МН 17 – дослідницький:</i> після аналізу матеріалу, постановки проблем і завдань та короткого усного і письмово інструктажу, студенти самостійно вивчають літературу, наукові джерела, ведуть спостереження, виміри і виконують пошукові дії, студенти самостійно вивчають літературу, інші джерела, ведуть</p>	<p>студента відображає систематичність його самостійної роботи над курсом;</p> <p>– МФО 8 - тестовий контроль із застосуванням стандартизованих запитань та завдань, що мають певну шкалу значень, контрольне тестування студентів (за темами дисципліни);</p> <p>– МФО 7 - лабораторно-практичний контроль - графіки, схеми, креслення, розрахунково-аналітичні, розрахунково-графічні роботи тощо, практична перевірка – дискусія з елементами аналізу та перевірки ситуаційних та практичних завдань;</p> <p>– МФО 9 - програмований контроль використання сучасних інформаційних, комп'ютерних технологій, оцінювання виконаних завдань контрольної роботи;</p>
--	--	---

	<p>спостереження й виміри та виконують інші дії пошукового характеру. <i>МН 18 - методи самостійної роботи вдома:</i> самостійна робота без контролю викладача (усні та письмові домашні завдання, завдання самостійної роботи)</p>	<p>– підсумковий контроль, який проводиться у формі диференційованого заліку МФО 3 - диференційований залік - це форма атестації, що дозволяє оцінити виконання та засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни за семестр.</p>
--	--	--

Крім цих методів використовуються й інші, основані на виділенні джерел передачі змісту:

МН 1 - словесні методи: джерелом знання є усна або друкована інформація (МН 1.1 – лекція передбачає усний виклад великого за обсягом, а також складного за логічною побудовою матеріалу; МН 1.2 – розповідь – пояснення передбачає послідовне розкриття змісту навчального матеріалу шляхом словесного тлумачення понять, явищ, слів, термінів; МН 1.3 – бесіда передбачає запитання та відповіді)

МН 2 - наочні методи: джерелом знань є використання в процесі навчання ІТ-технологій (МН 2.1 – ілюстрування передбачає використання у навчальному процесі наочності (плакатів, карт, рисунків на дошці, картин) з метою оптимізації засвоєння знань; МН 2.4 - комп'ютерні і мультимедійні методи передбачають використання мультимедійних презентацій, а також комп'ютерних навчальних програм)

МН 3 - практичні методи: студенти одержують знання й уміння, виконуючи практичні дії при виконанні практичних робіт (МН 3.1 – вправи - це планомірно організоване, свідомо осмислене багаторазове повторення певних дій і прийомів, які ускладнюються, з метою формування, закріплення та вдосконалення практичних навичок і вмінь студентів; МН 3.4 - практичні роботи - це такий метод навчання, при якому науково-педагогічний працівник організовує засвоєння студентами теоретичних положень навчальної дисципліни шляхом виконання спеціально сформульованих завдань та сприяє формуванню у них вмінь і навичок практичного застосування цих теоретичних положень

МН 20 - інтерактивні методи: (МН 20.1 - кейс-метод дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів. Він сприяє розвитку винахідливості, вмінню вирішувати проблеми, розвиває здібності проводити аналіз і діагностику проблем; МН 20.5 - тренінгові заняття метод, спрямований на одержання знань, умінь, навичок для успішного розв'язання навчально-виховних завдань).

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Контрольні заходи

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			min	max
Поточні контрольні заходи	всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи	екзамен	40	25	40
Всього:	-	100	60	100

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в «Електронному журналі обліку успішності академічної групи» на підставі чотирибальної шкали – «2»; «3»; «4»; «5». У разі відсутності студента на занятті виставляється «н». За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість «н» в журналі буде виставлено «0» (нуль балів), без права перездачі. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в».

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру. За результатами підсумкового контролю (диференційований залік/екзамен) студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно з **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на заліки/екзамени без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна

1. Адлер О. О., Лесько О. Й. Аналіз господарської діяльності: навчальний посібник. Вінниця: ВНТУ, 2019. 115 с.
2. Аналіз господарської діяльності / Г. Даценко, Н. Коцеруба, І. Крупельницька, О. Кудирко, І. Лобачева. Київ. нац. торг.-екон. ун-т. Вінниц. торг.-екон. ін-т. Вінниця, 2021. 416 с. укр.
3. Аналіз господарської діяльності: навчальний посібник / І. В. Сіменко та ін. Київ: Центр учбової літератури, 2013. 384 с.
4. Воронко О. С. Економічний аналіз: навч. посібник для ВНЗ. Львів: Новий Світ, 2011. 278 с.
5. Методичні вказівки для проведення практичних занять з дисципліни «Аналіз господарської діяльності» для студентів усіх форм навчання за спеціальністю: 071 Облік і оподаткування / уклад. Єршова Н.Ю. Х.: НТУ «ХП», 2017. 105 с.

Додаткова:

6. Воронко Р. М., Воронко О. С. Роль економетричного аналізу у вирішенні завдань внутрішнього контролю на підприємстві. *Вісник ЛТЕУ* / ред. Кол.: Куцик П. О., Барна М. Ю, Семак Б. Б. та ін. Львів: Видавництво ЛТЕУ, 2018. Вип. 54. (Економічні науки). С. 126-133.
7. Економічний аналіз: навч. посіб. / Данилюк М.О., Метошоп І.М., Войтків Л.С., Паневник Т.М., Буй Ю.В. ІФНТУНГ. Івано-Франківськ, 2018. 316 с.
8. Єгорова О. В., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник Ю. М. Економічний аналіз: навч. посіб. Полтава: РВВД ПДАА, 2018. 290 с.
9. Кармазін В. А., Савицька О. М. Економічний аналіз: практикум. Київ: Знання, 2007. 255 с.
10. Кіндрацька Г.І., Загородній А.Г., Кулиняк Ю.І. Аналіз господарської діяльності: підручник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. 320 с.
11. Томчук О. Ф. Управлінський аналіз: поняття, принципи та основні елементи. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2019. Вип. 5(2). С. 133-142. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/PSPE_print_2019_5%282%29__21

Інтернет-ресурси

1. www.ebrd.com - Європейський банк реконструкції та розвитку.
2. www.gifa.ru - Гільдія інвестиційних та фінансових аналітиків.
3. www.icps.kiev.ua - Міжнародний центр перспективних досліджень.
4. www.ics.org.ua - Інститут конкурентного суспільства.
5. www.invest.delovoy.com - Інвестиційний експерт.
6. www.minfm.gov.ua - Міністерство фінансів України.
7. www.ukrstat.gov.ua - Державний комітет статистики.

